

**NAP2027 prioritātes «Zināšanas un
prasmes personības un valsts
izaugsmei»
rīcības virziens
«Zinātne sabiedrības attīstībai,
tautsaimniecības izaugsmei un
drošībai»**

Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas sēde
09.10.2019.

Vladislavs Vesperis, PKC vadītāja vietnieks, Dr.oec.
vladislavs.vesperis@pkc.mk.gov.lv

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai

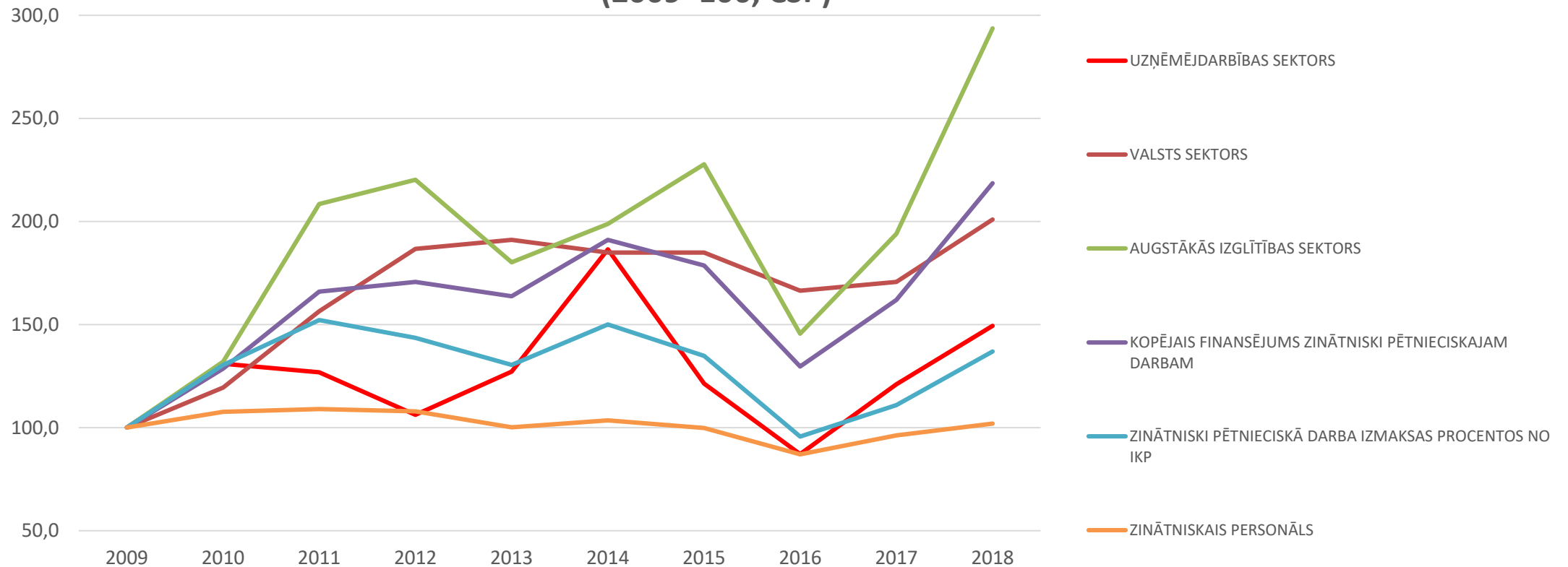
Nr.	Progresā rādītājs	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa vērtība 2024*	Mērķa vērtība 2027*	Datu avots, datu tabulas
1.	Nodarbinātā zinātniskā personāla īpatsvars no kopējā nodarbināto skaita (pilna laika slodzēs)	%	2017	0,6239	1	1,5	Eurostat
2.	Jauno doktoru īpatsvars no 25–34 gadus veciem iedzīvotājiem	%	2017	0,236	0,35	0,5	Eurostat
3.	Finansējuma īpatsvars pētniecībai un attīstībai no IKP	%	2017	0.51	1	2	Eurostat
4.	Zinātnisko publikāciju datubāzēs iekļauto Latvijas autoru zinātnisko publikāciju skaits gadā	skaits	2017	2376	2688	3000	<u>Scopus</u>
5.	Publikāciju īpatsvars, kuras iekļautas starp 10 % nozares citētāko pasaules publikāciju, no visām Latvijas autoru publikācijām	%	2017	9,7	12,4	15	<u>Scopus</u>
6.	Uzņēmumu finansējums P&A aktivitātēm valsts sektorā un augstākās izglītības sektorā, % no visa P&A finansējuma	%	2017	2,54	5,27	8	CSP

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai

Izdevumi zinātniski pētnieciskajam darbam no IKP un zinātniskais personāls
(2009=100, CSP)

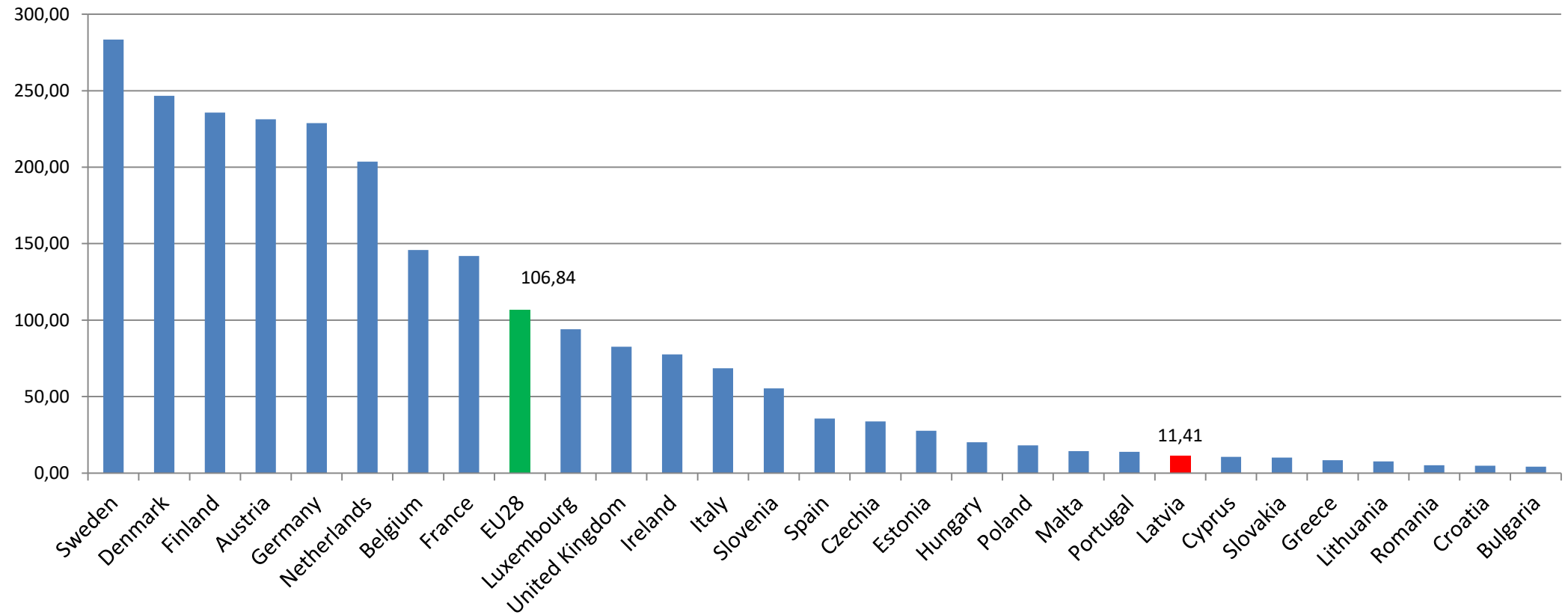

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Ieguldījumu zinātnē iespējamā atdeve

Patentu pieteikumu skaits uz vienu miljonu iedzīvotāju (2017.gads, Eurostat)

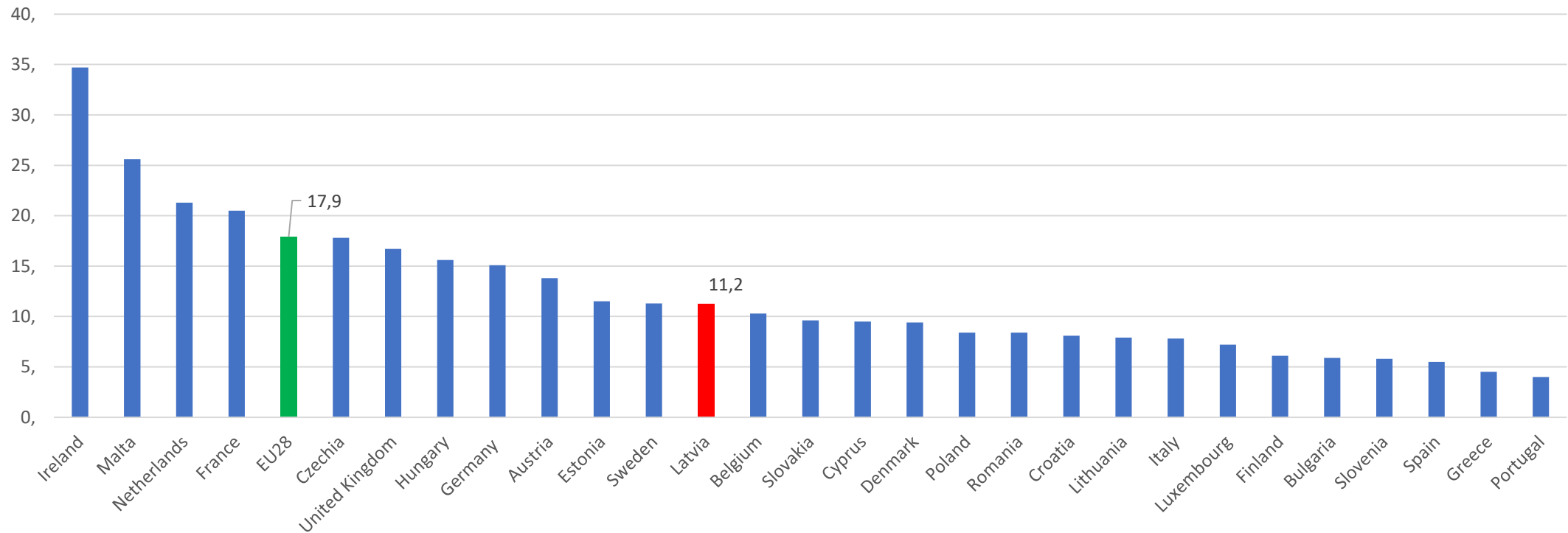

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Ieguldījumu zinātnē iespējamā atdeve

Augsto tehnoloģiju produktu īpatsvars eksportā (2018.gads, Eurostat)

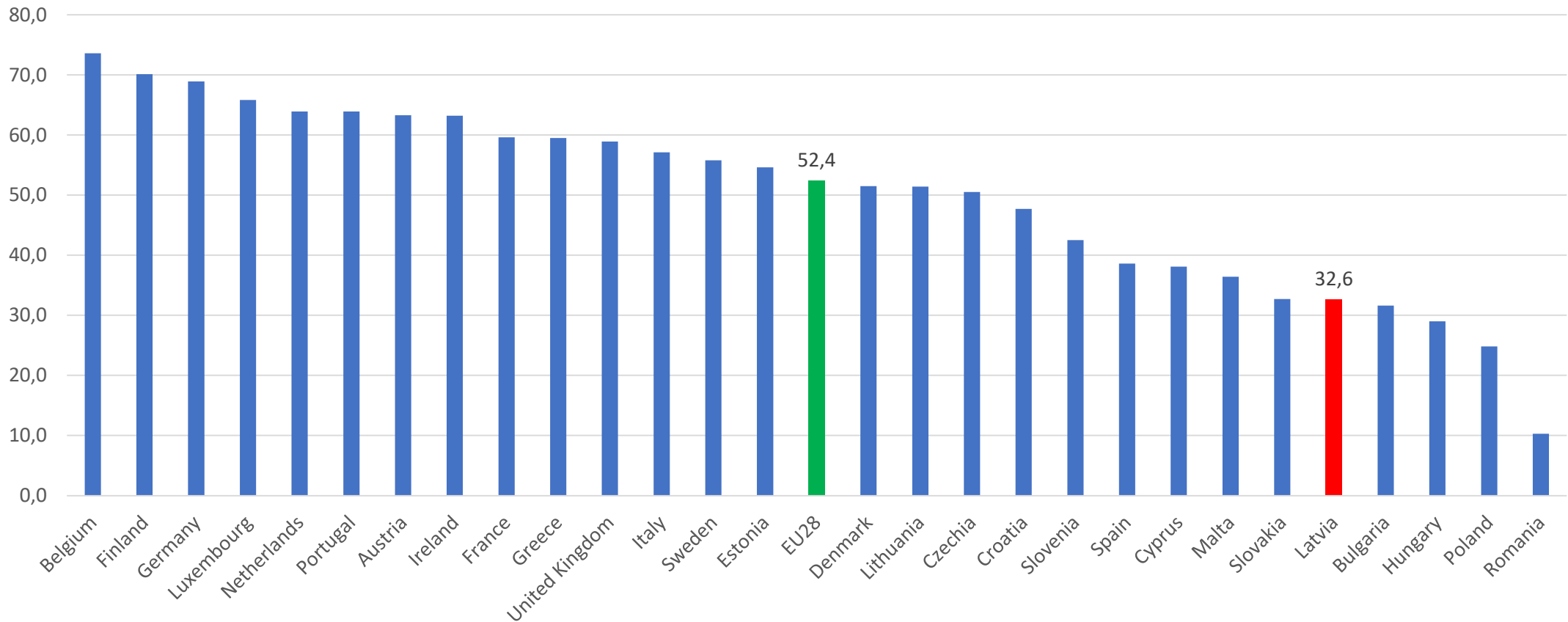
Augsto tehnoloģiju produkti ietver: aviācija, datori un biroja tehnika, elektronika un telekomunikāciju iekārtas, farmācija, pētniecības iekārtas, elektroierīces, ķīmija, neelektriskās iekārtas, bruņojums

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Ieguldījumu zinātnē iespējamā atdeve

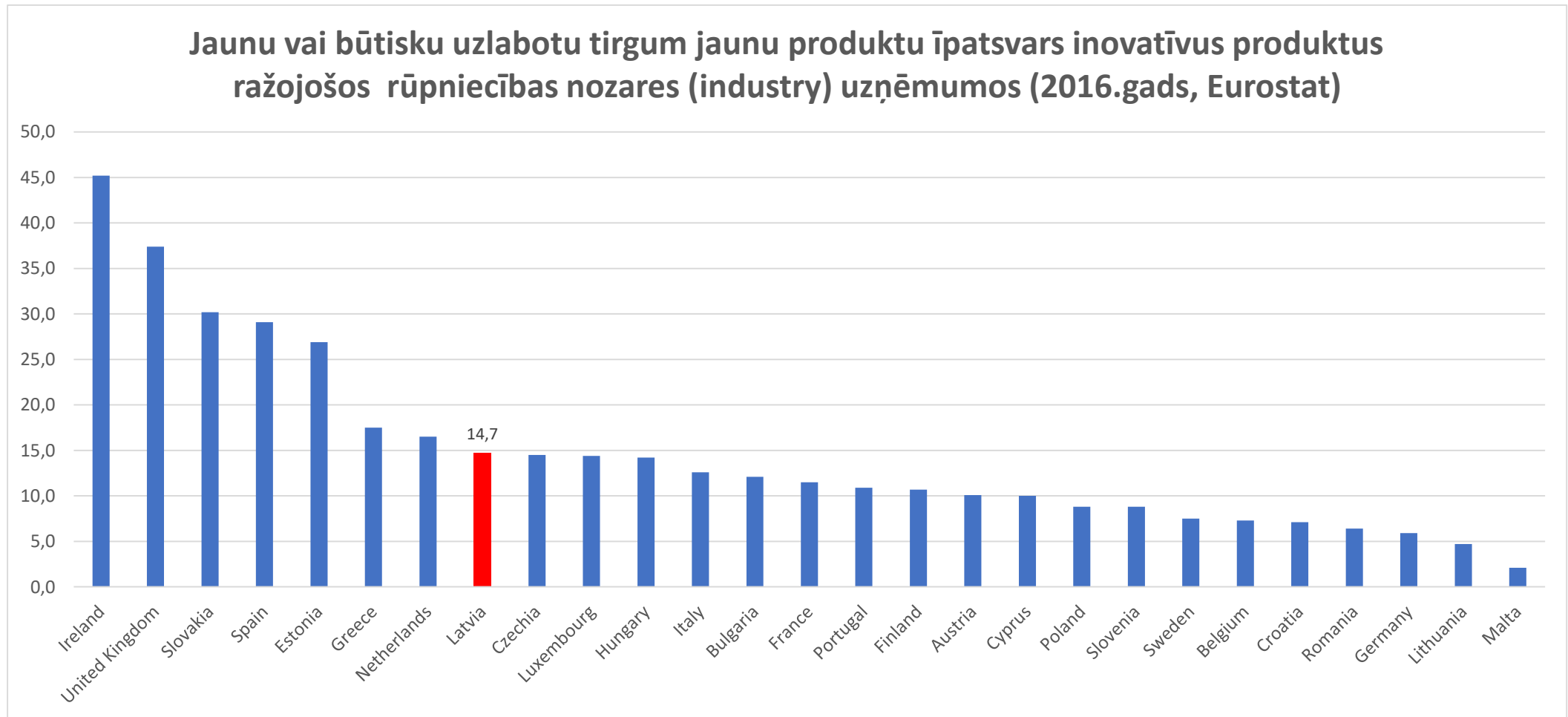
Uzņēmumu, kuri ir ieviesuši inovācijas vai veic inovācijas aktivitātes, īpatsvars no visiem rūpniecības nozares (industry) uzņēmumiem (2016.g, Eurostat)

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Ieguldījumu zinātnē iespējamā atdeve

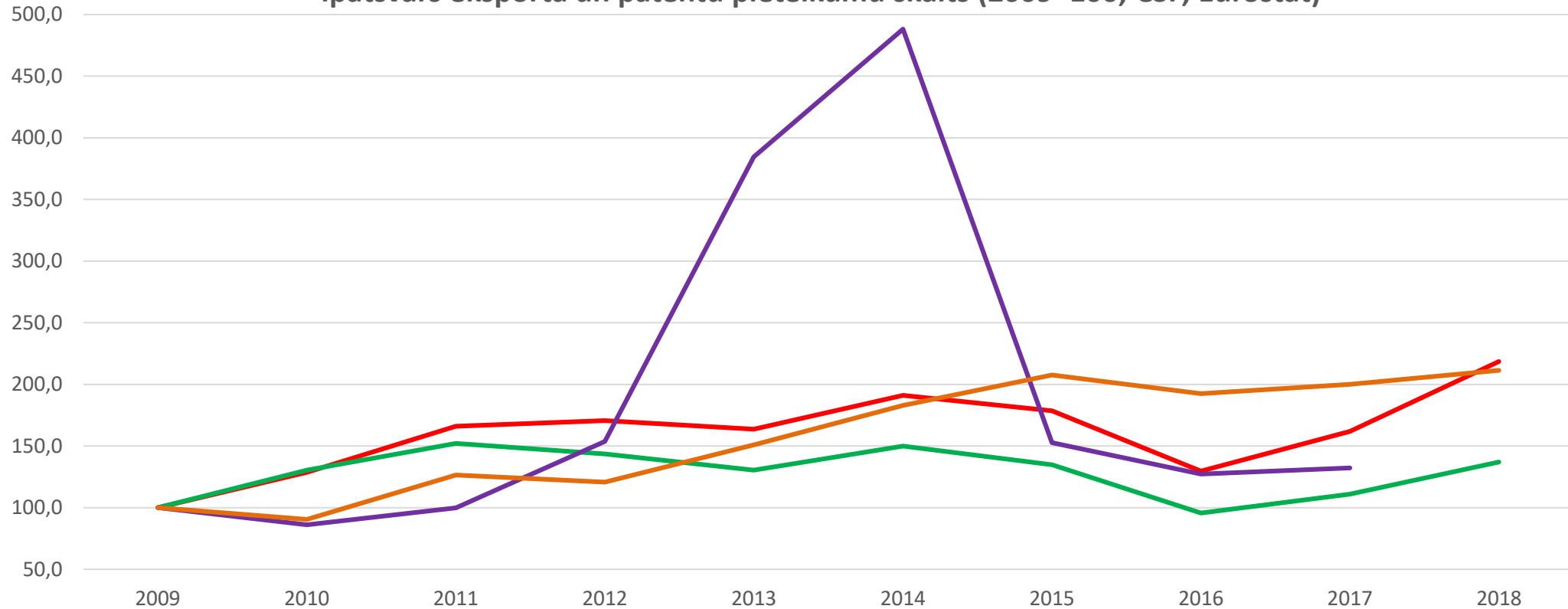

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai

Izdevumi zinātniski pētnieciskajam darbam no IKP, augsto tehnoloģiju produktu eksporta īpatsvars eksportā un patentu pieteikumu skaits (2009=100, CSP, Eurostat)

— KOPĒJAIS FINANSĒJUMS ZINĀTNISKI PĒTNIECISKAJAM DARBAM

— ZINĀTNISKI PĒTNIECISKĀ DARBA IZMAKSAS PROCENTOS NO IKP

— PATENTU PIETEIKUMU SKAITS UZ 1 MILJONU IEDZĪVOTĀJU

— AUGSTO TEHNOLOĢIJU PRODUKTU ĪPATSVARŠ EKSPORTĀ

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Investīcijas zinātnes attīstībai (1)

Pasākuma nosaukums	Kopējais finansējums pasākuma 2024.gada un 2027.gada mērķa vērtības sasniegšanai
Pilnvērtīgs valsts budžeta nodrošinājums fundamentāli lietišķo pētījumu projektu programmā	171 500 000
Mobilitātes, pieredzes apmaiņas un sadarbības aktivitātes starptautiskās konkurētspējas uzlabošanai zinātnē	13 396 000
Latvijas pilnvērtīga dalība Apvārsnis Eiropa programmā, tajā skaitā nodrošinot kompleksu atbalsta instrumentu klāstu un sasaisti ar RIS3 specializācijas jomu attīstīšanu Nacionālā līdzfinansējuma nodrošināšana Kopējām Programmēšanas iniciatīvām ārpus Horizon Europe mehānismiem	166 000 000
Zinātnes bāzes finansējuma nodrošināšana pilnvērtīgā, izaugsmi veicinošā apmērā	456 700 000
Zinātniskās kapacitātes un starptautiskās konkurētspējas veicināšana, īstenojot un finansējot mērķorientētas pētniecības un atbalsta programmas un piesaistot izcilu ārvalstu akadēmisko uz zinātnisko personālu	67 500 000
Finansējuma piešķiršana tirgus orientēto pētījumu projektu īstenošanai (ZDL 36.pants) Praktiskās ievirzes pētījumu programmas turpināšana	210 000 000
Valsts pētījumu programmu nodrošināšana valsts politikas jomās	70 000 000

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Investīcijas zinātnes attīstībai (2)

Pasākuma nosaukums	Kopējais finansējums pasākuma 2024.gada un 2027.gada mērķa vērtības sasniegšanai
Nodrošināt stratēģisku zinātnes politikas ieviešanu un proaktīvu vadības pieeju P&A iniciatīvu izveidē un īstenošanā, viedās specializācijas stratēģijas efektīvai plānošanai un ieviešanai; zinātnes stratēģiska komunikācija	17 374 000
Valsts kapitālsabiedrību inovāciju fondu izveide	50 000 000
Pilotprojektu īstenošana inovāciju iepirkumu īstenošanā un kapacitātes celšanā publiskajā sektorā	5 000 000
Nacionālas nozīmes P&A infrastruktūras uzturēšana un attīstība RIS3 jomās un ESFRI infrastruktūras attīstība Latvijas dalība Eiropas mēroga infrastruktūras konsorcijos, apvienībās, kopējās laboratorijās un kopuzņēmumos	255 000 000
Finansējuma nodrošināšana bilaterālās (trilaterālās) sadarbības projektiem	14 000 000
Zinātniskās darbības digitalizācija un Latvijas dalība Eiropas Atvērtā Zinātnes mākoņa (EOSC) īstenotajās aktivitātēs	50 000 000
Zināšanu pārneses pasākumi sabiedrības vajadzības nodrošināšanai	2 000 000
	1 548 470 000

NAP2027 prioritāte «Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei»

Augstākā izglītība

Rīcības virzieni:

Zinātnes sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai

Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība

Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas sēde

16.10.2019.

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

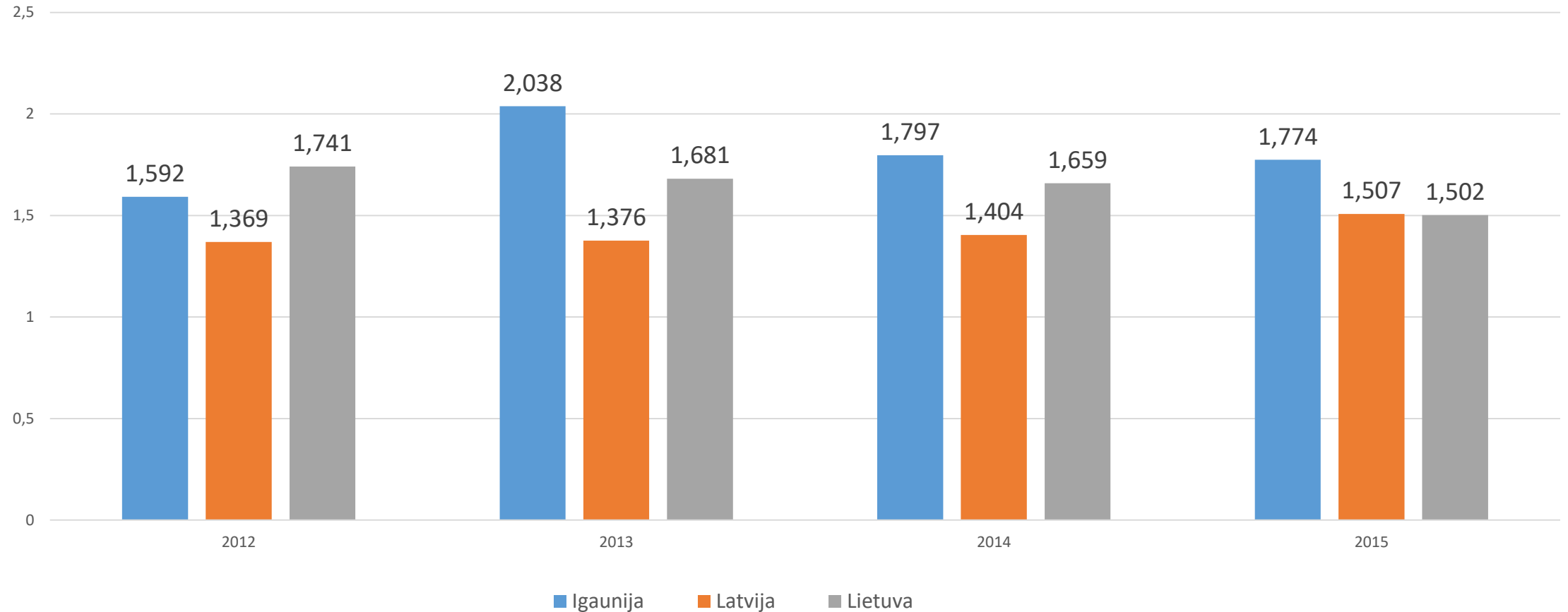
Galvenie izaicinājumi

- kvalitatīva izglītība visos izglītības līmeņos no bērnudārza līdz doktorantūrai;
- studējošo skaits VS studiju programmu skaits;
- studiju kvalitātes novērtēšana;
- ārvalstu profesoru piesaiste;
- kvalificēts darbaspēks (ekonomikas izaugsmei un stabilitātei);
- absolventu nodarbinātība;
- jauniešu sagatavotība studijām pēc vidusskolas;
- STEM/STEAM kompetences;
- jaunā mācību satura nozīme, lai iestātos augstskolā.

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

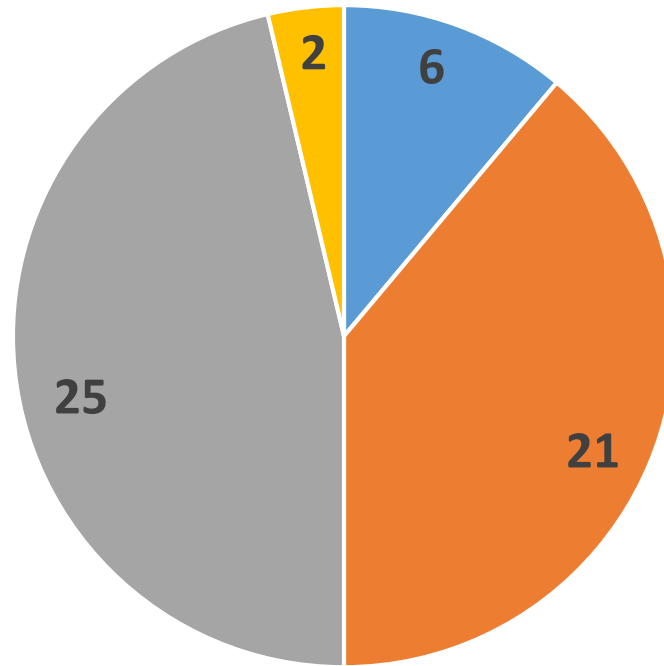
Izdevumi augstākajai izglītībai Baltijā (% no IKP)

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

54 augstākās izglītības iestādes (2018)

■ Universitātes

■ Augstskolas un akadēmija

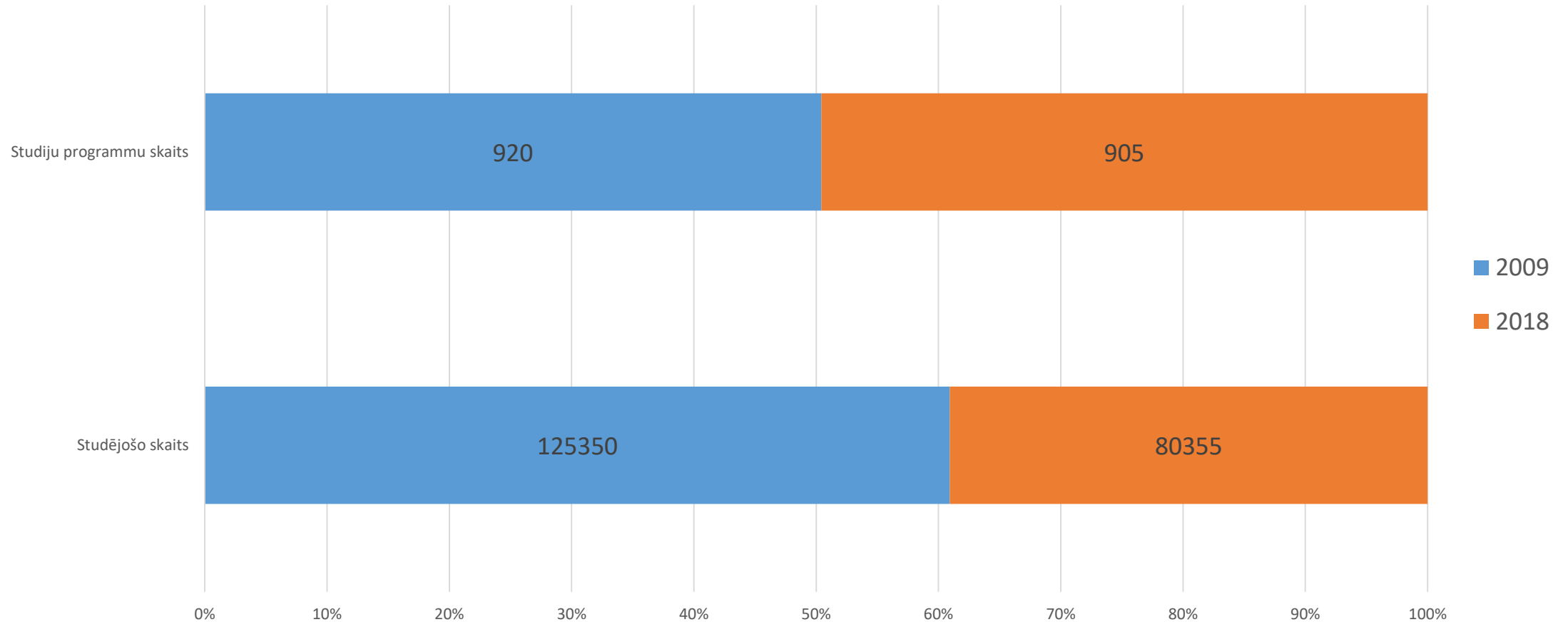
■ Koledžas

■ Ārvalstu augstskolu filiāles

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

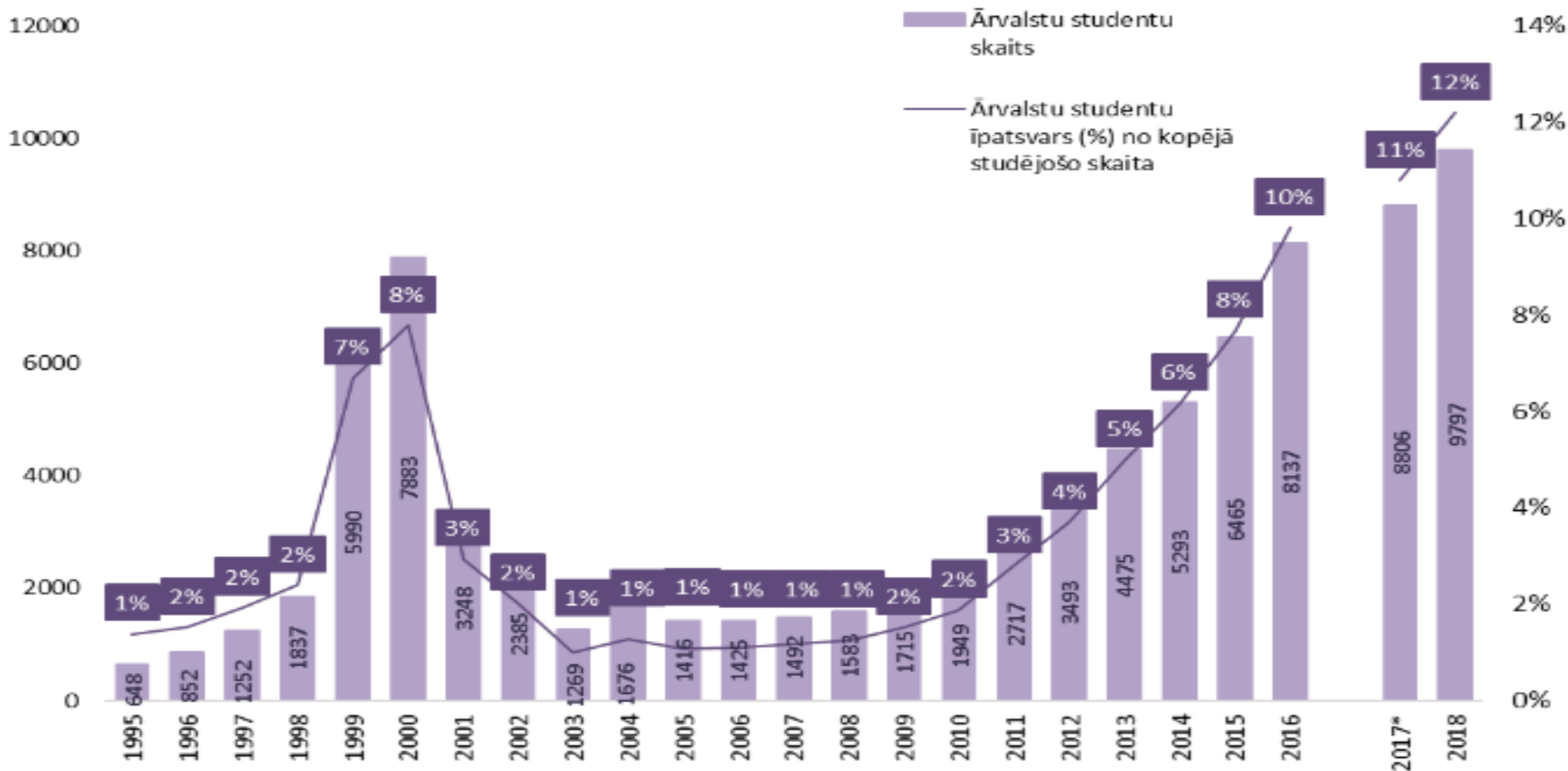
Studējošo skaits VS studiju programmu skaits

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Ārvalstu studentu skaita izmaiņas Latvijas augstskolās un koledžās 1995.– 2018. gadā

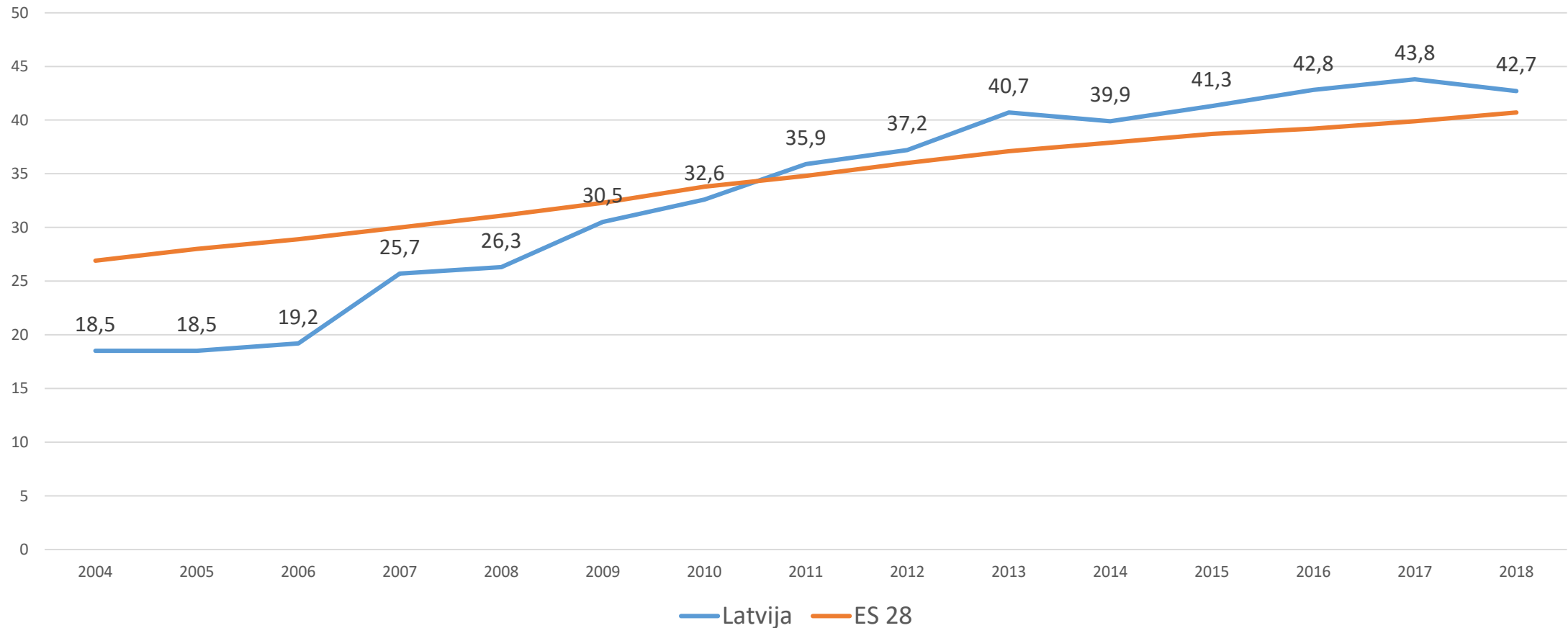

*Ārvalstu studentu skaits iegūts no mobilo studējošo skaita un Erasmus+ attiecīgā perioda viesstudentu skaita kopsummas (mobilie studenti ir studējošie, kuri iepriekšējo izglītību ieguvuši ārpus Latvijas)

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Augstāko izglītību ieguvušo īpatsvars vecuma grupā no 30 līdz 34 gadiem, %

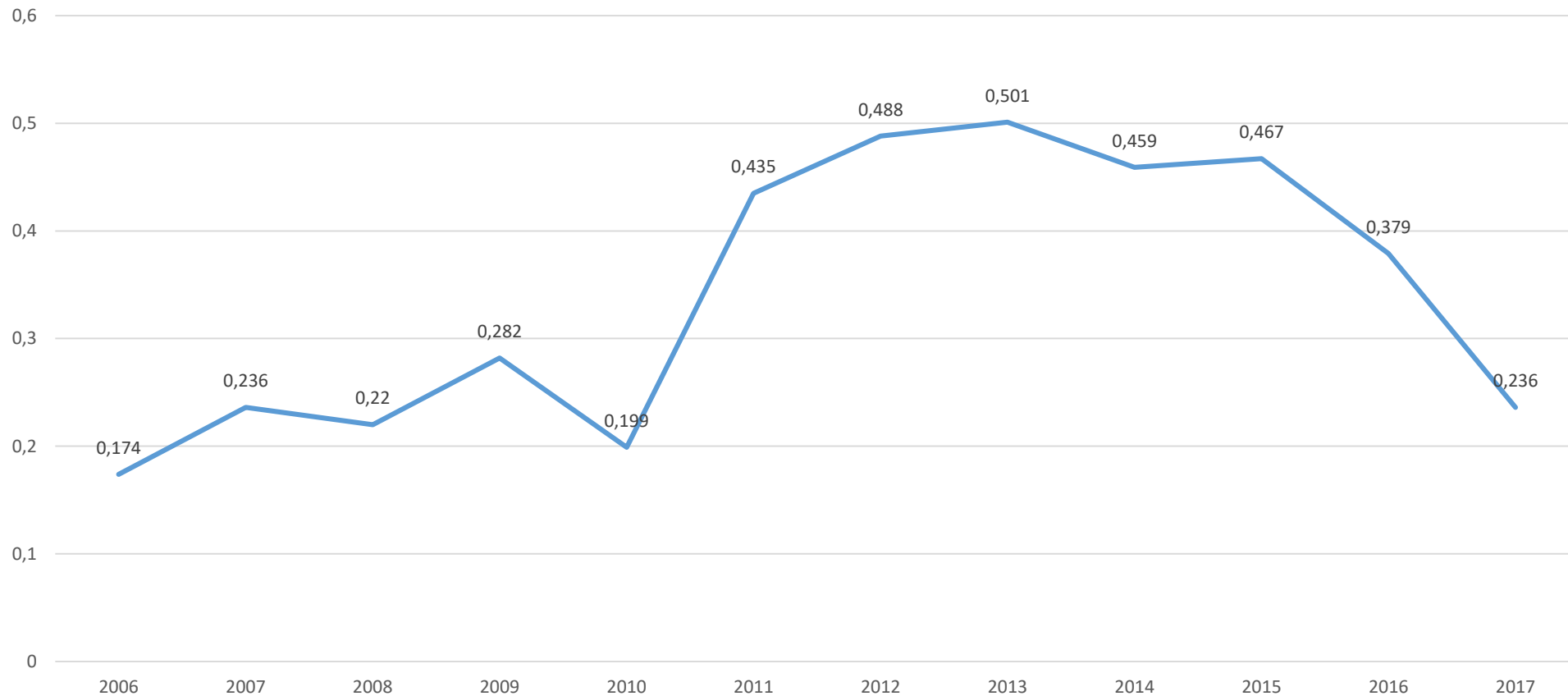

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai

Jauno doktoru īpatsvars no 25 - 34 gadus veciem iedzīvotājiem (Eurostat)

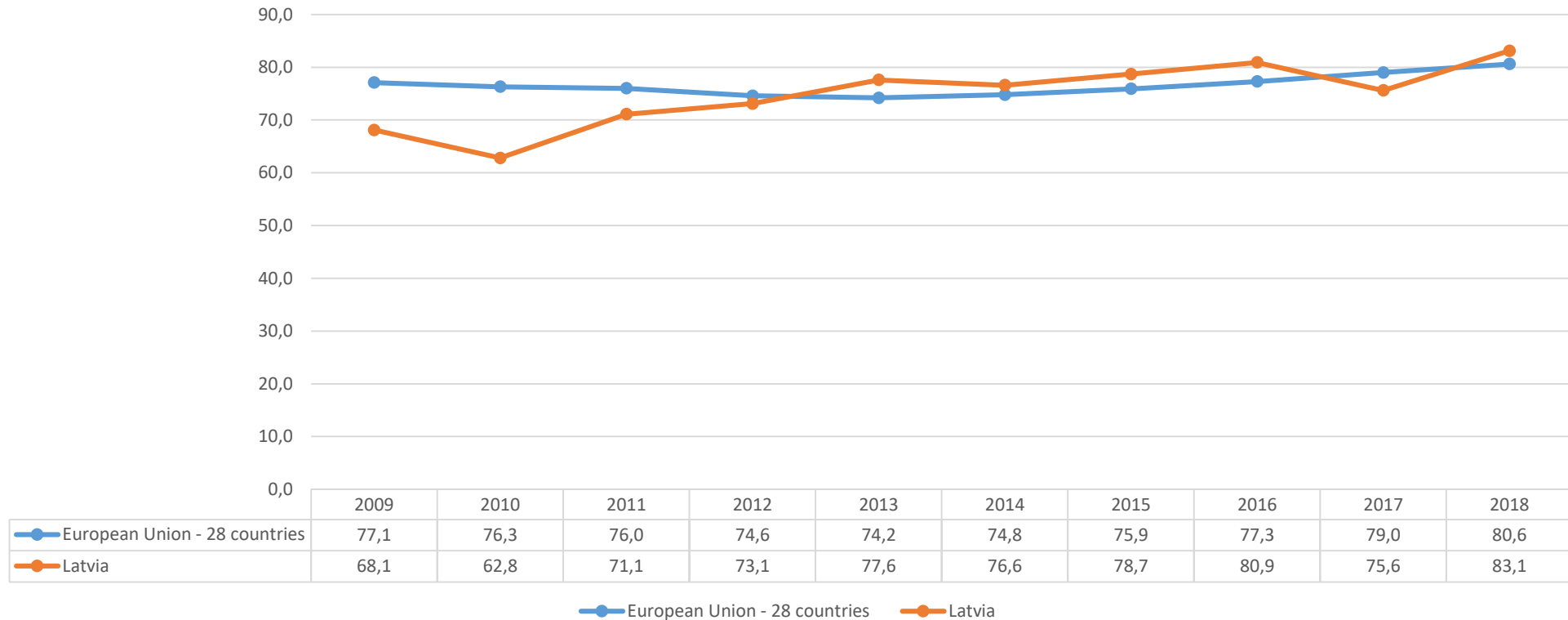

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība

Vidējās un augstākās izglītības iestāžu nesenu (pirms viena-trim gadiem) absolventu 20–34 gadu vecumā nodarbinātības līmenis (Eurostat)

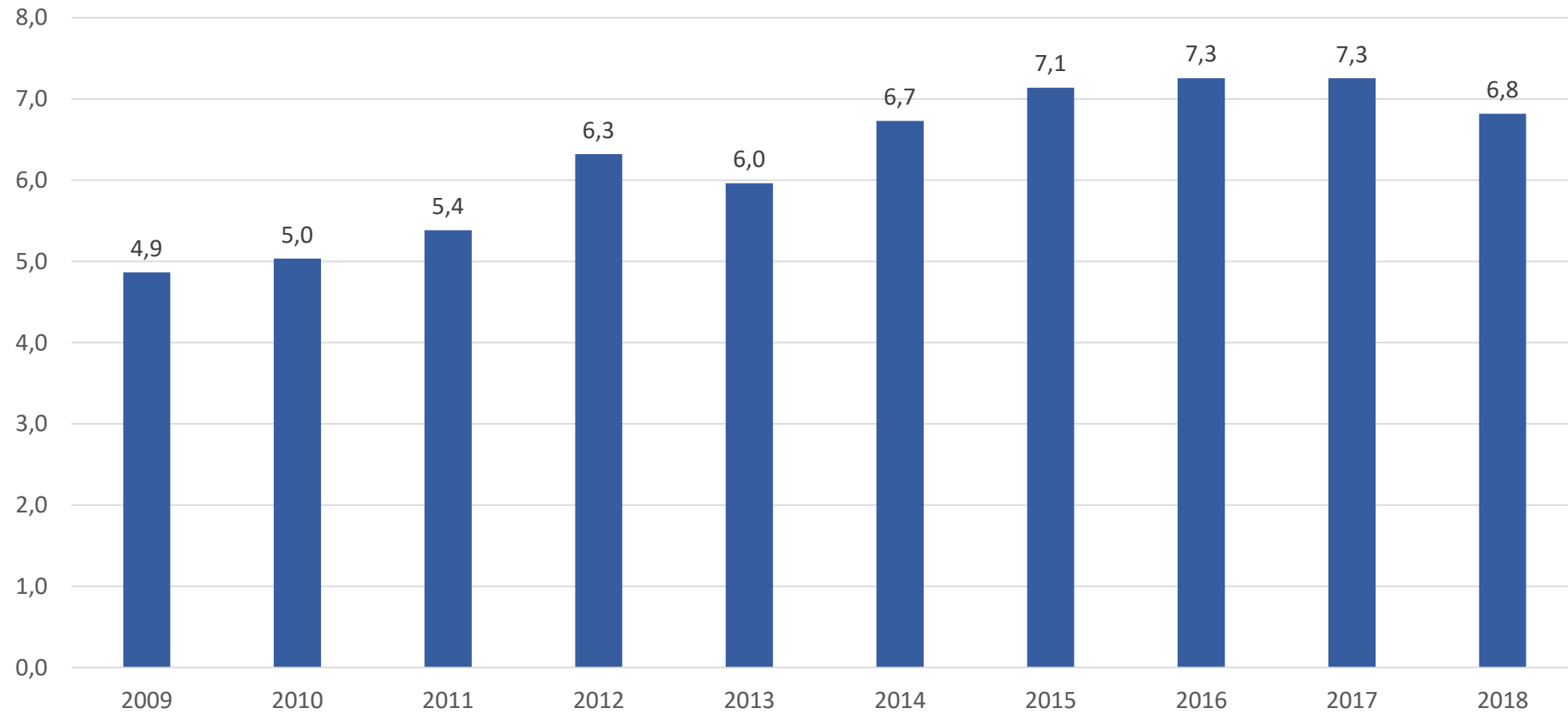

Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei

Izglītība ekonomikas izaugsmei

Dabaszinātnes, matemātikas un informācijas tehnoloģu absolventu īpatsvars % no visiem augstskolu un koledžu absolventiem (CSP)

Pasākuma nosaukums

Trīs pīlāru finansēšanas modeļa ar snieguma un inovācijas stimuliem efektīva ieviešana augstākajā izglītībā un zinātnē, izveidojot nozaru ilgtermiņa stratēģiskajai attīstībai nepieciešamās **valsts pētījumu programmas** un **tirgus orientētās pētniecības programmas** publiskā un privātā sektora kopīgam P&A darbam

Palielināt **doktorantam** paredzēto finansējumu, turpināt **pēcdoktorantūras** finansēšanu, **piesaistīt ārvalstu pētniekus**

Augstskolu kā inovācijas centru pasaules līmeņa zināšanu radīšanai, pārnesei un gudrai izaugsmei stiprināšana, tai skaitā starptautiskajiem standartiem atbilstošu **doktorantūras studiju īstenošana un publiskā sektora speciālistu sagatavošana, uzlabojot saikni ar uzņēmumiem un darba tirgu** ar fokusu uz zināšanu ietilpīgu produktu un pakalpojumu radīšanu, atbalstot **pētniecībā balstītas studijas un mācīšanās izcilību, starptautisko sadarbību un internacionalizāciju, stiprinot nacionāla mēroga reģionālās un nozaru zināšanu partnerības**

Modernas un efektīvas augstskolu pārvaldības īstenošana, stratēģisku lēmumu pieņemšanā vairāk iesaistot uzņēmēju organizācijas, stiprinot specializāciju un izcilību, īstenojot studiju digitalizāciju, nodrošinot **izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas** ieviešanu, kā arī paaugstinot mācībspēku atalgojumu un panākot **ārvalstu mācībspēku** augstāku īpatsvaru

Nodrošināt pilnvērtīgu **augstākās izglītības kvalitātes vērtēšanas procesu**, lai garantētu augstākās izglītības kvalitāti un veicinātu augstskolu iekšējo kvalitātes kultūru, tostarp 2024. gadā pārskatot iespēju **ieviest ciklisku augstskolu akreditāciju**, panākot optimālu skaitu kvalitatīvu studiju programmu, **novēršot studiju programmu nepamatotu sadrumstalotību un dublēšanos**, ļaujot elastīgi modelēt uz studentu centrētu piedāvājumu kvalifikācijas ieguvei un pārkvalifikācijai, izveidojot **starptautiskiem standartiem atbilstošas doktorantūras studijas**, ieviešot akadēmiskā personāla garantētās nodarbinātības sistēmu (*tenure system*), nostiprinot jauno tehnoloģiju ieviešanu, kā arī **attīstot** studiju procesā digitālās prasmes un **STEM/STEAM kompetences**

Pārresoru koordinācijas centrs

Ar atbildību par Latvijas nākotni!

Priekšlikumiem: NAP2027@pkc.mk.gov.lv

Papildu informācija: www.pkc.gov.lv/nap2027

@LVnakotne